

Narratieve hulpverlening – verdieping (7 dagen van 6 contacturen)

Sabine Vermeire

De narratieve principes en methodieken uit de basis cursus worden theoretisch verfijnd en uitvoerig getraind. Dominante verhaallijnen leren we verder uitrafelen, en we oefenen met het ombuigen van probleemverhalen naar alternatieve en meer verbindende verhalen. We gaan aan de slag met specifieke cliëntvragen en met het implementeren van narratieve ideeën in de eigen werkcontext. We maken kennis met narratieve concepten zoals *'absent but implicit'*, *'sociaal discours'*, *'identiteitsvertogen'* en onderzoeken de mogelijkheden van het *'dubbel luisteren'*, *'deconstructie van machtspraktijken'*, *'rijkere beschrijvingen van identiteiten'*. Gedurende deze verdiepingsdagen leren we een narratief hulpverleningsproces in de steigers te zetten (*scaffolding conversations*). We bekijken waar deze benadering hand in hand gaat met de systeemtheorie en waar deze benaderingen elkaar aanvullen.

Ook in deze cursus wordt afwisselend gewerkt met uiteenzettingen, demonstratie- en ervaringsoefeningen, rollenspelen, filmopnames en casuïstiekbesprekingen.

Dag 1

9u-12u

Verzamelen van de principes van de narratieve systeembenadering

Reflecteren over hoe we deze trachten te realiseren in ons hulpverleningsproces met kinderen, jongeren, paren en gezinnen.

Linken van deze principes aan het werken met mappen en hoe weven deze principes en mappen zich doorheen onze conversaties met gezinnen.

Tegelijk expliciteren en linken binnen het systeemdenken

Een dag voortdurend oefenen van het geleerde in het basisgedeelte. De principes op de eigen casuïstiek toepassen en de mappen tijdens conversaties met paren, ouders, gezinnen toepassen, het verspringen van mappen en het in de steigers zetten van de conversaties.

13u-16u

Scaffolding conversations en de ideeën van Vygotsky.

Theoretisch verder uiteenzetten en illustreren. Vervolgens aan de hand van opgenomen gespreksmateriaal met gezinnen inoefenen hoe men procesmatig narratieve gesprekken kan opbouwen met methodische handvatten.

Hoe van het concrete, *'the known and familiar'*, de ervaringen van partners en gezinsleden naar *'the possible to know'*, de waarden, samen met hen. Klusteren van wat gezinsleden en gezinnen belangrijk vinden en paden, richtingen vinden om verder te gaan.

Toepassing : het biografisch interview met getuigen.

Sabine Vermeire, Interactie-Academie vzw.

Dag 2

9u-12u

Sociale discours, de bredere context en 'normaliserende druk' bij kinderen, jongeren, (ouder)paren, gezinnen

Verder uitwerken van de filosofische concepten en ideeën van Foucault (o.a. moderne machtspraktijken en hoe deze werkzaam zijn in paren en gezinnen). Zowel kennis, zicht en inzicht verwerven als kunnen toepassen op de cliënten en cliëntenproblematiek waar de deelnemers mee werken.

13u-16u

Deconstructie en het gevoel van falen (de failure map)

Verschillende wegen om de druk van de 'normaliserende beoordeling' en bijhorende bekommernissen en impact in gesprekken te brengen met gezinnen, paren en groepen. Samen met cliënten, gezinnen, paren met faalervaringen deze ervaringen kunnen deconstrueren en nieuwe sporen zichtbaar maken. Inoefenen van de faalmap (demonstreren, inoefenen in grote en kleine groep).

Dag 3

9u-12u

Emoties en werken met emoties (zowel bij paren, gezinnen als in gemeenschappen)

Stilstaan bij de omgangsvormen in partnerrelaties, in gezinnen, families,... omtrent emoties; de culturele vertogen omtrent emoties : negatieve en positieve emoties, genderverhalen, hulpverleningsverhalen,... De onderscheiding en het werken vanuit een verschillende emotie benaderingen : autonome of relationele emotiediscours. Spreken over emoties met gezinnen : krachtig maar complex waarbij we de betekenissen en mogelijkheden van het 'benoemen' onderzoeken

Verschillende narratieve mappen inzetten bij het spreken over emoties : statement of position map 1 en 2, absent but implicit, emoties als 'uitnodiging', 'antwoord', getuigenis,....

13u-16u

Rouw en verlies, ingrijpende gebeurtenissen

Het geleerde in de voormiddag wordt verder toegepast op contexten van verlies en rouw in gezinnen en groepen, sociale vertogen op 'verwerken' en de 'antwoorden' van mensen op ingrijpende gebeurtenissen. Verschillende varianten van de remembering map worden gedemonstreerd, geïllustreerd en uitgetoet.

Dag 4

9u-12u

Relationele identiteit en Her-verbindende conversaties in gezinnen, families en gemeenschappen

De verschillende identiteitsopvattingen in kaart brengen en zicht verwerven op welke opvattingen in gezinnen en partnerrelaties circuleren en relationeel beïnvloeden. De notie 'relationele identiteit' uitwerken en de discours die interfereren met deze notie detecteren. Verschillende methodieken uitwerken die bouwen aan de identiteit als sociaal en publiek verworvenheid en die tot 'rijkere beschrijvingen' leiden (en relaties met anderen terug betekenisvol maakt).

13u-16u
Tree of life

'Definitional Ceremonies', 'consulteren van belangrijke anderen' en 'Tree of life' als toepassingen van het geleerde in de voormiddag. Samen doen van de tree of life benadering.

Dag 5

9u-12u
Setting Gezin

Sociale discours werkzaam bij de verschillende gezinsrollen/posities en bij verschillende gezinsproblematieken gezinnen
Invloed van wetenschappelijk en psychologische discours : de ontwikkelingstheorieën, opvoedingstheorieën en ouderschapsopvattingen.
Dit in gesprekken brengen aansluitend op en met respect voor de verschillende gezinsrollen en -posities en wat mensen waardenvol vinden.

13u-16u
Gezinsproblematieken

Gezinspatronen en gezinsdiagnoses externaliseren, op zoek naar de sociale problemen die het gezin of gezinsleden aan de orde stellen en gemeenschappelijk wegen zoeken om verder te gaan.

Dag 6

9u-12u
Setting Paar

Trouw, intimiteit, verbondenheid, liefde en de betekenis binnen partnerrelaties
Versteviging van de partneridentiteit, verbinden van paren met andere paren,...
Diverse wijzen van koppels met elkaar in gesprek laten gaan.

13u-16u
Partnerrelatie problematieken

Ontrouw, conflict, ontwrichte relaties,... de verschillende narratieve mappen introduceren en toepassen passend binnen het proces en de problematiek, gekoppeld aan de gezamenlijke probleemtaxatie.

Dag 7

9u-12u

Narratieve intake, taxatie, assessment, bij paren en gezinnen

Traditionele, klassieke opvattingen versus een meer narratieve, sociaal constructionistische en samenwerkingsgerichte benadering bij zowel intake en taxatie. Hoe de narratieve principes en methoden toepassen binnen eerste gesprekken: demonstreren, uitproberen en inoefenen.

13u-16u

behandelplannen en verslaggeving, alternatieve wijzen van documenteren, Definitional ceremonies

Behandelplannen en verslaggeving.

De impact van professionele discours op organisatiekwesities, professionele eisen en ordeningen, verwachtingen. Enerzijds de invloed van deze discours en anderzijds loyaal blijven aan zowel aan de instituties waarmee we verbonden zijn als het narratieve gedachtengoed/ principes.

Leerdoelen:

De narratieve benadering biedt aanknopingspunten voor een scala aan problemen waar mensen, koppels, gezinnen en groepen in vast lopen. Bij zowel individuele en relationele moeilijkheden, bij verlies en rouw, bij geweld of traumatische ervaringen als bij werkproblemen kunnen narratieve conversaties een inspirerende en her-verbindende ingang zijn. Vertrekkend van een nieuwsgierige attitude leren deelnemers een niet wetende positie in te nemen ten opzichte van het leven en de belemmeringen van cliënten, hun gezin en de vele netwerken waar ze deel van uitmaken. Respect, transparantie en gelijkwaardigheid zijn belangrijke waarden in de hulpverleningsrelatie waarbij de deelnemers een relationele ethiek ontwikkelen in relatie tot de cliëntsystemen.

- De deelnemers zijn op het einde van de opleiding in staat procesmatig en weloverwogen de verschillende problemenverhalen of belemmeringen bij kinderen, jongeren, paren of gezinnen en hun verscheidenheid aan betekenissen samen met de cliënten te exploreren, deconstrueren en kaderen in de bredere contexten.
- Methodieken om nieuwe sporen en mogelijkheden bij deze verschillende systemen te openen, te implementeren en verstevigen zijn ingeoeffend en eigen gemaakt.
- De deelnemers kunnen cliënten her-verbinden met zowel hun waarden en als met de vele betrokkenen rondom hen (partner, gezin,...) en terug een toekomstspoor uitzetten.
- Ze kunnen in complexe settingskwesities met meerderen keuzes maken en methodisch aan de slag waarbij ze ook een meerstemmig verslag kunnen uitbrengen en een meerstemmig handelingsplan kunnen uitschrijven.

Leeruitkomst:

- de deelnemer zet een narratief procesmatig hulpverleningsparcours met de cliënt(en) (zowel jeugdige, ouders, gezin,...) in de steigers en zet daarbij gepaste narratieve methodieken in.
- De deelnemer bouwt samen met de cliënten een veranderingsproces uit en consolideert de verandering a.d.h.v. verschillende narratieve methodieken
- De deelnemer maakt samen met de cliënt weloverwogen settingskeuzes, betreft relevante derden en hanteert verschillende settings op narratieve wijze zodat nieuwe relationele dansen ontstaan en verrijkende perspectieven.
- De deelnemer communiceert met de betrokken professionele en non-professionele netwerken op adequate, welzijnsbevorderende wijze.

Hoe kan het geleerde toegepast worden in de dagelijkse praktijk van de professional?

Het geleerde kan toegepast worden in een diversiteit van problematieken, diagnoses of multi-stress contexten. Het kan ook zijn plek krijgen in de verschillende etappes van het hulpverleningsproces en de dagelijkse praktijk van de professional. Net zoals het relevant is zowel voor de gesprekken en de samenwerking met de jeugdige individueel, de ouders apart, het ganse gezin als in het werken in de vele samenwerkingsverbanden